

Nyolcvan éve vette kezdetét a kényszerű búcsú

Budaörsön emlékeztek meg a magyarországi németek elhurcolásáról és elűzetéséről

Január 19-én Budaörsön emlékeztek meg a magyarországi németek 80 évvel ezelőtt kezdődött legtragikusabb sorscsapásáról, az elűzetésről. A helyszín jelképi jelentőséggel bír: 1946. január 19-én ugyanis innen indult el az első vonatszerelvény, amely ártatlan magyarországi németeket kényszerített szülőföldjük elhagyására. A Magyarország Kormánya által szervezett központi megemlékezésen egyházi és világi keretek között rótták le kegyeletüket az áldozatok emléke előtt mindazok, akik jelenlétükkel kívánták kifejezni elkötelezettségüket a történelmi igazságtétel és az emlékezés kultúrája iránt.

A megemlékezés a budaörsi Ó-temetőben, a magyarországi németek elűzetésének nemzeti emlékművénél kezdődött, amelyet ünnepélyes keretek között, katonai tiszteletadás mellett koszorúztak meg. Kövér László, az Országgyűlés elnöke, Joschi Ament, a Magyarországról Származó Németek Szövetségének elnöke, Engländerné Hock Ibolya, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának (MNOÖ) elnöke, valamint Ritter Imre német nemzetiségi országgyűlési képviselő is elhelyezte koszorúját.

Az eseményt a budaörsi Nepomuki Szent János-templomban német nyelvű szentmise követte. A megemlékezés keretében elhangzott beszédek együttes üzenete az volt, hogy a múlt tragédiáit felidézni, megérteni és továbbadni közös kötelességünk. A felszólalók hangsúlyozták: a kollektív bűnösség elvére épülő megtorlások ártatlan emberek tízezreinek életét törték derékba, családokat szakítottak szét, közösségeket tettek földönfutóvá.

Joschi Ament beszédében kiemelte, hogy a magyarországi németek elhurcolása és elűzetése nem lezárt történelmi esemény, hanem nemzedékeken át ható trauma, amely családok, faluközösségek és egy egész népcsoport életét törte ketté. Rámutatott: a száraz statisztikai adatok – több tízezer elhurcolt és mintegy 220 ezer elűzött ember – mögött egyéni sorsok, elveszített otthonok és soha be nem gyógyuló sebek húzódnak meg. Hangsúlyozta, hogy az elűzetés nem csupán a múlt része, hanem egyúttal a jelen felelősségét is jelenti, különösen amiatt, hogy a szemtanúk hangja lassan végleg elnémul. Ament szerint az emlékezés nem a múltban való megrekedést, hanem erkölcsi kötelességet jelent: annak biztosítását, hogy kirekesztés, kollektív bűnösség és erőszak soha többé ne ismétlődhessen meg, mert a tartós béke csak felelősségvállaláson, belátáson és megbékélésen alapulhat.

Engländerné Hock Ibolya beszédében személyes és a közösségi emlékezeten keresztül idézte fel a magyarországi németek elűzetésének tragédiáját, hangsúlyozva, hogy az emlékezés nem csak történelmi tények felidézését jelenti, hanem emberi sorsok, mindennapi képek és családi történetek továbbélését is. Saját családja és szülőfaluja példáján érzékelte, miként szakította szét az elűzetés a közösségeket, és milyen fájdalmas veszteséget jelentett az otthonok, az elődök sírjainak hátrahagyása. Rámutatott: az emlékezés akkor válik teljessé, ha az átfogó történelmi narratívák és a személyes élmények egymást kiegészítve adnak értelmet a múltnak. A MNOÖ-elnök nyomatékosította: a magyarországi német közösség jövője azon múlik, hogy a családok, az intézmények és az egyének egyaránt vállalják-e felelősségüket identitásuk megélésében és továbbadásában, mert az elűzetés emlékezete nem pusztán pillantás a múltba, hanem a jövő kezdete, így mindannyiunk feladata.

A magyarországi németek elűzetése az ezeréves magyar-német együttélés egyik legmegrázóbb megszakítása volt, amely egyben a XX. századi magyar állam súlyos történelmi mulasztásaira is rávilágít – hangsúlyozta beszédében Kövér László. Emlékeztetett: a külső befo-

lyás és a belső meghasonlás következtében cselekvésképtelenné vált állam több alkalommal sem tudta megvédeni polgárai alapvető jogait, így a magyarországi németek szülőföldhöz való jogát sem 1946-1948 között. Hangsúlyozta: az áldozatok előtti főhajtás mellett a jelen felelőssége is megkerülhetetlen, hiszen ma is emberek millióit fenyegeti a kényszerű elűzetés veszélye. Ezért – mint mondta – erkölcsi és politikai kötelesség fellépni a szülőföldhöz és a nemzeti identitáshoz való jog egyetemes védelméért.

1946 januárjában indult el az a folyamat, amelynek során mintegy 220 ezer magyarországi németet űztek el szülőföldjéről. Mindez fizikai, lelki és kulturális értelemben is súlyos veszteséget jelentett nemcsak az érintetteknek, de Magyarország egészének is.

Január 19-e 2012-től a magyarországi németek elhurcolásának és elűzetésének hivatalos emléknapja: ez az időpont jelképesen és történelmileg is összekapcsolja a személyes sorsokat a nemzeti emlékezettel. Az emléknap üzenete ma is időszerű: figyelmeztet a kirekesztés veszélyeire, és arra, hogy a kisebbségek védelme, a kölcsönös tisztelet és az együttélés értékei nem maguktól értetődőek, hanem nap mint nap megerősítendő alapelvek.

A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata számára kiemelten fontos, hogy az emlékezés ne pusztán múltba tekintés legyen, hanem a jövő iránti felelősségvállalás is. Az ilyen alkalmak egyebek mellett arra is lehetőséget adnak, hogy a fiatalabb korosztályok is megismerjék a történelmi igazságot, és ahhoz is hozzájárulnak, hogy a közösségi emlékezet élő maradjon.

Német Nagykövetség Budapest

Sulyok Tamás
és Frank-Walter
Steinmeier

2026. január 19-én a magyarországi németek második világháború utáni elűzetésének és elhurcolásának 80. évfordulóján a történelem tragikus fejezetére emlékezünk.

A náci Németország felfoghatatlan szenvedést okozott Európának, s a háború után is sok ember számára folytatódott a gyötrelmek. Milliók éltek át traumát, maradtak otthon nélkül, veszítették el szeretteiket, barátait s mindazt, ami számukra kedves és drága volt.

A magyarországi németekre is szomorú sors várt. Miután évszázadokon át kultúrájukkal és hagyományaikkal gazdagították az országot, a kollektív bűnösség szellemében közülük sokakat deportáltak és elűdöztek szülőföldjükről.

Ma, a kitelepítés és a deportálás 80. évfordulóján, mindazokra emlékezünk, akik elvesztették otthonukat, vagyonukat és gyakran még ennel is többet. Emlékezünk a mérhetetlen szenvedésre és az életek tönkretételére, de arra is, hogy a Magyarországról elűzött németek milyen nagymértékben járultak hozzá új hazájuk fejlődéséhez. Ugyanakkor hálásak vagyunk és örülünk, hogy a ma virágzó magyarországi német közösség életben tartja hagyományait s továbbra is hidakat épít. Kulturális örökségük megújítása és továbbadása egyáltalán nem magától értetődő, hanem az ellenálló képesség és a túlélési akarás bizonyítéka.

Ezért különleges pillanat a mai, amikor is Frank-Walter Steinmeier és Sulyok Tamás államfők Münchenben találkoznak, hogy közösen emlékezzenek az elűzött magyarországi németekre, szenvedéseikre és együtt tiszteljenek emlékükhöz.

Magyarországon a magyarországi németek önkormányzatának LdU (MNOÖ) meghívására Kövér László házelnökkel együtt részt vettünk a budaörsi központi megemlékezésen. Emlékezünk és megemlékezünk – szolidaritást vállalva mindazokkal, akik életben tartják a magyarországi német nemzetiség örökségét.